

Hänvisning
RP 30/2023

Riksdagens lagutskott

LaV@eduskunta.fiKontaktperson
Rasmus Lindqvist,
rasmus.lindqvist@regeringen.ax
018 25 193

Ärende

**Utlåtande om regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om
Rättstjänstverket och till vissa lagar som har samband med den****Bakgrund**

Riksdagens lagutskott har begärt ett utlåtande av landskapsregeringen om regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om Rättstjänstverket och till vissa lagar som har samband med den.

Landskapsregeringen har tidigare lämnat ett utlåtande i ärendet (19.1.2022, ÅLR 2021/10969).

Behörighetsfördelning

Rättshjälp och intressebevakning nämns inte explicit i behörighetsfördelningen mellan landskapet och riket i självstyrelselagen för Åland (1144/1991). Rättshjälp och intressebevakning har ändå ansetts höra till rikets lagstiftningsbehörighet med hänvisning till att rättegångsväsendet och rättskipningen faller inom rikets behörighet enligt 27 § 23 punkten självstyrelselagen. Ytterligare kan nämnas att riket har lagstiftningsbehörighet rörande statsmyndigheternas organisation och verksamhet enligt 27 § 3 punkten självstyrelselagen.

Av historiskt intresse kan vara att uppgifterna i anslutning till rättshjälpsverksamheten före 1998 sköttes i första hand av Ålands landskapsregering då dessa uppgifter i övrigt sköttes av kommunerna i riket. Detta skedde med stöd av en s.k. överenskommelseförordning (i och med rikets behörighet). Då både rättshjälpsverksamheten och intressebevakningen senare har överförts till staten har ansvaret för detta ankommit på Ålands rättshjälps- och intressebevakningsbyrå.

Synpunkter

Inledningsvis konstaterar landskapsregeringen att propositionen har kompletterats bland annat i fråga om Ålands självstyrelse samt rörande tillgodoseendet av de språkliga rättigheterna. Skrivelser mellan Ålands rättshjälps- och intressebevakningsbyrå och det föreslagna Rättstjänstverket måste ske på svenska. En framgångsrik skötsel av ärenden och tillgodoseende av klienternas rätt till rättsskydd förutsätter även att personal som sköter åländska ärenden har kunskap om landskapslagstiftningen och den åländska förvaltningen.

I propositionen har inte beaktats landskapsregeringens tidigare framförda synpunkter om att de lagstadgade kraven för vilken kompetens som ska finnas vid Ålands rättshjälps- och intressebevakningsbyrå bör likställas med övriga byråers. Landskapsregeringen vidhåller därför att följande ändring bör göras i 9 §: *Vid Ålands rättshjälps- och intressebevakningsbyrå ska det finnas ett ledande offentligt rättsbiträde och ett behövligt antal andra offentliga rättsbiträden samt allmänna intressebevakare samt ekonomi- och skuldrådgivare och övrig personal.*

Vicelantråd

Harry Jansson

Rättssakkunnig

Rasmus Lindqvist